

[Ingvard Dahl.]

komsters indgåelse, har forårsaget, at det har været muligt indenfor udvalget at opnå enighed om, at disse frivillige overenskomster bør forelægges huslejenævnet til godkendelse, men også om, at frivillige overenskomster kan tilsidesættes, forsåvidt som nævnt ikke finder dem rimelige. Altså, også i dette tilfælde har den enkeltes misbrug af friheden forårsaget, at den frie aftaleret begrænses for at komme misbrugt til livs.

I § 68, stk. 8 og stk. 9, foreslås udlejernes opsigelsesret noget udvidet, en udvidelse, der vel særlig kan få betydning i et beboelseshus med 2 lejligheder. For disse småhuse gælder der jo ganske særlige forhold. Her kan ejer og lejer ikke undgå at komme i berøring med hinanden så godt som hver dag i året, og det må erkendes, at forsåvidt der i et sådant hus opstår uoverensstemmelser mellem ejer og lejer, vil det meget ofte give sig udslag i et særlig stort nervepres for begge parter, en tilstand, som alle vil være interesseret i, hvis det er muligt, at få afløst af mere fredelige forhold. Det er min opfattelse, at den nuværende § 68, stk. 9, så nogenlunde deler sol og vind lige mellem parterne, i hvert fald når grunden til opsigelse er uoverensstemmelse, thi i sådanne tilfælde får lejeren ret til i tiden fra opsigelsen til fraflytningdagen at benytte den af ham beboede lejlighed som byttelejlighed og får altså mulighed for at sikre sig, at han ved fraflytningen kan få tag over hovedet. På den anden side må det vist erkendes, at når grunden til opsigelse er uoverensstemmelse, må ejeren være tilfreds med, at han i hvert fald får en ny lejer ind i lejligheden.

§ 70 indeholder bestemmelserne om huslejenævnene og deres sammensætning. Nævnene skal bestå af en formand plus to medlemmer. Der kan måske opstå betænkeligheder ved nævnenes størrelse. Som jeg allerede har gjort opmærksom på, er det i hvert fald min opfattelse, at nævnene ved at etablere forhandling mellem ejer og lejer kan frigøre sig for den meget store part af arbejdet, som hedder skønnet. Det er så stor en part, de her kan frigøre sig for, i særdeleshed når henses til bestemmelserne i § 78 vedrørende vedligeholdelse, at jeg tror, det vil være muligt også for nævn, der kun omfatter een lejer- og een ejerrepræsentant, at overkomme det arbejde, nævnene nu vil blive stillet overfor.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Om forslaget til lov om ændringer i bygge-

støttelovgivningen gælder den samme hovedbetragtning vedrørende mulighederne for opnåelse af et forligsgrundlag; også her har man måttet bøje de modstående opfattelser mod hinanden; man kan måske endda sige det så stærkt, at ingen kan påberåbe sig nogen afgørende sejr for sin opfattelse, thi for os alle gælder det, at vi har måttet begrænse vore ønsker til det opnåelige.

Idet jeg henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg tilføje, at såfremt boligselskabernes lejeansættelse skulle have været undergivet nævnene, hvad de i henhold til denne lovgivning ikke skal, havde det været nødvendigt, at selskaberne ved behandlingen af deres specielle sager i huslejenævnet havde indtaget grundejerrepræsentanternes plads, og selvom det kunne have ladet sig praktisere, har vi dog alle erkendt, at det ikke var nogen heldig løsning. Det fremgår iøvrigt af bemærkningerne til lovforslaget, at vi alle i det såkaldt politiske udvalg har været enige i den betragtning, at principperne for fastsættelsen af lejen er forskellige i det private byggeri og det sociale. Også for lejernes vedkommende må man kunne være tilfreds med, at lejeansættelsen kun skal have indenrigs- og boligministerens godkendelse. Det er jo dette ministerium, der i forvejen fører offentlighedens og myndighedernes tilsyn med de sociale boligselskaber.

Ifølge lovforslagets § 7 skal lovens kapitel V omfatte bestemmelser om begunstigelser af familier med børn, alders- og invaliderentemodtagere og modtagere af hjælp til kronisk syge. Her er der først og fremmest sket den såvel glædelige som nødvendige udvidelse, at også familier med to børn kan få ret til nedsættelse af boligafgiften eller lejen, men betingelsen herfor er ganske vist, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning herom, og at denne beslutning er generel for tobørnsfamilier i hele kommunen. Denne bestemmelse samt de øvrige begunstigelsesbestemmelser gælder dog kun for lejligheder, der er taget i brug den 1. januar 1950 eller senere. Vort parti anser denne bestemmelse og bestemmelsen i § 36 b, stk. 2, for yderst påkrævede, idet byggeomkostningsindeksen i januar 1950 var 207, men i april 1951 258, altså en stigning på 51. Denne stigning i omkostningerne skal jo give sig udtryk i lejeansættelsen, og familier med børn, selvom det kun drejer sig om to, vil derfor antagelig være afskåret fra at søge ind i de boligkomplekser, der her er tale om. Jeg må imidlertid betragte det som en urimelighed, om man gennem en høj lejeansættelse udelukker de